

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 13 maart 2025 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer J. Bos, de heer A.J. Jakobs, de heer H.F. van Oosterhout
De commissieleden	:	de heer M.P. Hornis (50PLUS), de heer M. Meijer (VVD), de heer P.M. de Jonge (VVD), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), mevrouw V.S.L.R. Spang (PvdA), de heer A. de Vries (PvdA), de heer R. Zuiderveld (PvdA), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), mevrouw M. Stulp (D66), de heer M. Klaver (Wakker Emmen), de heer M. Katerbarg (Wakker Emmen), de heer D. Dekker (Wakker Emmen), de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), de heer C.M.S. van den Berg (CDA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer K. Bosma (PVV), de heer R.S. de Jong (Hart voor Emmen)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter H.A. Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Voorzitter H.A. Bos meldt dat een medewerkster communicatie rondloopt in de raadszaal om video-opnames te maken voor een promotiefilm over de cursus Politiek Actief.

Wethouder J. Bos kondigt op korte termijn een raadsvoorstel aan met de resterende budgetinzet voor Programma Emmen Bereikbaar. Op 2 april is hier een informatieavond over. De werkzaamheden in Bargermeer inzake de verbetering (nieuw asfalt en verkeerslichten en langere uitvoegstroken) van de kruispunten Abel Tasman- en Phileas Foggstraat lopen door tot eind juni, met af en toe wegafsluitingen. Voorts vordert de uitvoering van de ongelijkvloerse aansluiting bij Pottendijk. Ook de andere werken, zoals de weg Emmen-Klazienaveen, zijn al behoorlijk ver gevorderd.

Burgemeester Van Oosterhout zegt dat het financieel meerjarenperspectief van de VNG dit voorjaar in de Emmense p&c-cyclus moet worden verwerkt. De VNG zet al tijdenlang druk op het kabinet op rijkscompensatie voor jeugdhulp en het Gemeentefonds ('ravijnjaar' 2026) met een macrogat van 2,5 miljard euro. De besprekingen lopen buitengewoon stroef en lijken zelfs te gaan stranden. 17 maart is het volgende overleg tussen VNG en kabinet (inclusief de premier), maar de VNG is er niet gerust op dat genoemde compensatie er komt. Na het overhedendiner op 18 maart in Den Haag moet er meer duidelijkheid zijn. Later dit jaar vindt er een VNG-ledenvergadering plaats, met een voorafgaande oploop op 21 maart, om de gemeenten te informeren over de uitkomsten van het overhedenoverleg en een keuze te maken uit mogelijke vervolgstappen. Alle uitvoering van het Rijk loopt via de twaalf provincies en 342 gemeenten, die elkaar bestuurlijke vasthouden. Als zij niet geleverd krijgen wat aan het kabinet wordt gevraagd, dan dreigen grote tekorten voor het ravijnjaar 2026. Het college houdt de raad op de hoogte van de ontwikkelingen en daarnaast de VNG-website.

3. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

4. **Rondvraag: n.v.t.**

5. **Bespreken C-stukken: n.v.t.**

6. **Bespreken B-stukken**

6A. Krediet verbouwing De Drommedaar

Eerste termijn

Hart voor Emmen hecht veel waarde aan historische en beeldbepalende panden zoals De Drommedaar, die binnen een goed onderhouden entreezone van het Renssenpark kan bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Emmen-centrum met een impuls voor de levendigheid. De fractie staat daarom positief tegenover de restauratie van De Drommedaar, maar heeft ook zorgen over de haalbaarheid en risico's. B&W vragen een fors aanvullend krediet van 710.000 euro naast de toegekende vijf ton. Volgens welke analyse zijn de kapitaallasten te dekken uit de huurinkomsten? Zijn er al concrete toezeggingen van een (horeca)exploitant? Wat als die niet gevonden wordt? Zijn er alternatieve scenario's bekeken zoals een soberdere, goedkopere uitvoering met soortgelijke uitstraling? Hart voor Emmen steunt het behoud van het pand, maar wil geen blanco cheque afgeven.

PVV vindt De Drommedaar een mooi pand met karakter dat past bij de entree van het Renssenpark. 35 jaar geleden was het al ouwe meuk, het zal nu nog veel erger zijn. De kosten rijzen de pan uit: meer dan het dubbele. Dit getuigt niet van een gedegen financiële voorbereiding. Is dit wel de laatste kostenstijging? De hele financiering gaat uit van de aanname dat een exploitant het pand gaat huren. Dat is geen garantie en past het pand eigenlijk wel bij diens wensen? Daarnaast heeft de PVV serieuze twijfel over de waarde van het gebouw als onderpand bij de af te sluiten lening. Is er een investeerder gezocht om het pand te ontwikkelen en beheren in plaats van de gemeente? Is ooit gekeken naar sloop voor een nieuw gebouw, dat beter aansluit op moderne eisen en goedkoper is in onderhoud en exploitatie? Het bredere plaatje is ook belangrijk. Waar ligt de grens bij de vele investeringen die in Emmen-centrum worden gepompt zoals de Facet-verhuizing (16 miljoen), Renssenpark (11 miljoen) en nu weer De Drommedaar? Worden de buitendorpen hier niet de dupe van? De gemeente kan haar geld maar één keer uitgeven. Twee dagen geleden nog presenteerde het college een extra krediet van 1,1 miljoen voor Facet: wat zijn dit voor begrotingen? Hoe kan de raad keer op keer worden geconfronteerd met forse tegenvallers? De fractie vindt het Drommedaarvoorstel te risicovol en onzeker. Oproep aan het college: zet dit plan in de ijskast, zoek een investeerder of huurder en kijk dan eens verder.

SP ziet De Drommedaar als belangrijk en kenmerkend voor Emmen, waarbij de herontwikkeling kansen biedt voor de uitstraling van het Renssenpark en Emmen-centrum. Er een horecagelegenheid van maken voor meer levendigheid is sec een goed plan en de fractie is niet principieel tegen deze investering, maar de uitwerking roept vragen op. De meer dan dubbele kostenstijging van vijf ton naar 1,2 miljoen is geen kleine tegenvaller, maar een forse overschrijding. Hoe kon dit gebeuren? Hoe krijgt het college weer controle op de kosten? Hoe weet de raad zeker dat dit de laatste keer is dat er een extra krediet moet komen? Er is interesse, maar wat als er geen investeerder wordt gevonden? Ligt er dan een alternatief scenario klaar? Wat als de huurinkomsten tegenvallen? Komt de exploitatie niet rond, dan blijft de gemeente met het verlies zitten. Er moet grip blijven op de financiën en meer duidelijkheid komen over de exploitatie. Wanneer wordt een concreet exploitatieplan gepresenteerd dat helder maakt hoe de huuropbrengsten de kapitaallasten gaan dekken? De SP wil geen blanco cheque bij het gevraagde krediet, maar een verantwoord en doordacht plan.

CDA draagt de ontwikkeling tussen de Markt en het Renssenpark een warm hart toe met fraaie villa's als De Drommedaar. Dat er voor de herontwikkeling geld nodig is, is begrijpelijk. In de

Kadernota 2024 werd niet gerept over dat het krediet bij lange na niet toereikend zou zijn. Was dat toen naïef? Van dat eerste krediet worden tonnen besteed aan sloop, planuitwerking e.d. en nu ligt een tweede krediet voor met meer dan verdubbeling: een erg verwarrend en verhullend proces. De raad wordt zo halverwege de rit voor een voldongen feit gesteld. Dat B&W de touwtjes niet echt in handen lijken te hebben, blijkt uit de post onvoorzien van liefst een ton en dat nadat sloop en aanbesteding al hebben plaatsgevonden, die al veel risico's wegnemen. Inhoudelijk is het CDA ermee eens dat het pand na de aanpassingen veel beter verhuurbaar is; ook ziet de analyse van huurinkomsten versus kapitaallasten er positief uit. Dat staat of valt met een nieuwe huurder c.q. exploitant. Hoe serieus is de belangstelling voor het pand?

Wakker Emmen vindt deze investering logisch: het pand ziet er niet meer uit in deze staat. Het entreegebied tussen Markt en Rensenspark moet aantrekkelijker worden. De Drommedaar met horeca kan die zone levendiger maken. Het krediet van vijf ton blijkt niet voldoende, maar dat was gezien de staat van onderhoud wel eerder te verwachten. 710.000 euro is een enorm bedrag; wat staat er tegenover de 45.000 euro jaarlijkse kapitaallasten voor de gemeente? Zijn er al potentiële huurders en wat wordt de huurprijs? Er wordt 60.000 à 70.000 euro aan jaarlijkse huurinkomsten verwacht. Is dat de begin- of de gemiddelde prijs over de hele huurperiode? De kapitaallasten blijven gelijk, de huuropbrengsten zouden stijgen. Volgens de Meerjarenbegroting zou 50 procent van de investering uit de huur zou komen: dit lijkt dus makkelijk haalbaar. Goed dat is nagedacht over een worstcasescenario. Mocht er toch geen exploitant te vinden zijn, dan is het pand altijd te verkopen. Hopelijk komt het niet zo ver en gaat een horeca-exploitant dit pand weer tot leven brengen met een boost voor de omgeving.

D66 staat voor een duivels dilemma. Na gedeeltelijke sloop blijken de kosten ruim het dubbele te worden om het pand weer te upgraden. Een weg terug is er niet en sloop is geen reële optie bij dit markante pand. Verbouwing van De Drommedaar moet de aantrekkingskracht van Emmen-centrum vergroten samen met de overige stadsvilla's in de entreezone van het Rensenspark. Dat was ooit een mooi groen openbaar park vol culturele en maatschappelijk waardevolle activiteiten als Loods13, Twessers en de kinderboerderij. Het park loopt nu steeds verder leeg. DIEP en de waterpartij gaan veel geld kosten, de kosten van entreezone vallen ook hoger uit. Staan de kosten na deze nieuwe tegenvaller voor De Drommedaar nog in verhouding met de investeringen in de dorpen en wijken, woningbouw, klimaattransitie en het Rensenspark? In plaats van de eerder gestelde 50 procent moeten de huuropbrengsten straks de kapitaallasten volledig dekken. Naast nieuwe inrichting moet een huurder maandelijks 5.000 à 6.000 euro ophoesten en dat in deze onzekere tijden. Wat doet de gemeente als die huur niet is op te brengen voor een ondernemer? Wat zou de verkoop opleveren als het pand niet verhuurd kan worden? D66 zou een functie voor De Drommedaar als horecagelegenheid heel mooi vinden, maar de totale investering valt niet meer uit te leggen. De gemeente kan het geld beter steken in mensen dan in dure gebouwen die voor culturele en maatschappelijke ondernemers niet meer te betalen zijn.

PvdA ziet De Drommedaar als een beeldbepalende stadsvilla met centrale ligging tussen Markt en Rensenspark. Naast hogere kosten van lonen en materialen werd later duidelijk dat het pand een horecabestemming zou moeten krijgen met een uitstraling van levendigheid en reuring. De kapitaallasten zijn te dekken uit de huurpenningen, wat in het voordeel van dit voorstel spreekt. Hoe zeker is het dat er een geschikte huurder wordt gevonden? Dat is een risico. Het is belangrijk dat de gemeente regie houdt op de ontwikkelingen in dit deel van het stadshart. Is het plan een kip-eiverhaal: enerzijds de gewenste investering die anderzijds door de gewenste huurder wordt terugbetaald?

ChristenUnie sluit zich aan bij de grote historische waarde van het Drommedaar-pand. Van de in juni 2023 beschikbaar gestelde 6,5 ton is 1,5 ton uitgegeven. Er moet nu 710.000 euro bij, meer dan

het dubbele. Hoe kan dat, los van gestegen lonen en materialen? Was de vijf ton op gebaseerd op nattevingerwerk? Waarom is op voorhand niet besloten het pand te verkopen? Is het terugverdienen van de 710.000 euro over 40 jaar wel realistisch? Horeca op deze plek is niet heel fortuinlijk gebleken. Is dat nu wel zo? Of moet de financiering anders worden bezien? Bij verhuur moet een marktconforme prijs worden gehanteerd om eerlijke concurrentie te voorkomen in het entreegebied.

GroenLinks leest over 710.000 euro aan aanvullend verbouwkrediet voor De Drommedaar, oplopend tot 1,2 miljoen. Was dit te voorzien? Volgens B&W was een nauwkeurige voorcalculatie niet te maken, maar dit is wel heel erg onnauwkeurig. Hoe realistisch was dit? Moet er bij een nieuwe tegenvaller opnieuw krediet bij? Het bredere plaatje telt ook mee: de entreezone verdient aan de oostkant met drie fraaie villa's een update, net als het Raadhuisplein aan de westkant. Wie wordt de exploitant? Hoe zeker is het dat de kosten worden gedekt uit de huur? Dat is een zeer hoge risicofactor. Welke kosten moet de horecaexploitant allemaal opbrengen, zodat de gemeente al haar kosten kan dekken? GroenLinks heeft nog de nodige zorgen en hoopt dat B&W deze kunnen wegnemen. Verbouwingen vallen altijd duurder uit dan verwacht, maar dit soort verrassingen moet voortaan worden voorkomen door beter vooruit te plannen.

Gezien de risico's en financiële onzekerheid vraagt de **VVD** zich af of er al serieuze geïnteresseerden zijn voor het pand. Hoe zeker is het dat het voor een langere periode is te verhuren en hoe lang? Waarom niet eerst een huurder zoeken voorafgaand aan de investering, wat gebruikelijk is in de vastgoedsector? Daar werkt men vaak met een intentieverklaring of concept-huurcontract. Hoe flexibel is de exploitatie? Is de bovenverdieping ook apart te verhuren? Hoe zeker is het dat de kapitaallasten uit de huurinkomsten zijn te dekken, zeker in deze voor de horeca zware tijden? Is de huurprijs realistisch? Is het niet beter om dit beeldbepalende pand te verkopen, met aanvullende eisen voor bouwstijl en uitstraling? Dan is de gemeente haar risico's kwijt en blijft het pand intact. De gemeente moet geen vastgoedexploitant zijn en zeker geen horecaverpachter. Bovendien is er volgens de Horecavisie al meer dan voldoende horeca in Emmen en die sector heeft het al zwaar. Komt er hierna een soortgelijk scenario voor de Lindenhof?

50PLUS ondersteunt het herstel van de parkzijde van het pand voor het aanzien en juicht het plan toe om de villatuinen in ere te herstellen. Dit draagt bij aan de uitstraling en toegankelijkheid in dit gebied en doet recht aan de historische omgeving. Op de tekeningen ontbreken de blindengeleidelijnen in de Hoofdstraat, die essentieel zijn voor de toegankelijkheid. Graag een toezegging dat deze lijnen alsnog worden aangebracht. B&W blijven voor De Drommedaar vasthouden aan de horecafunctie en het zoeken van een exploitant. Dat dit pas na de investering geschiedt, is de omgekeerde wereld en geen verstandige besteding van publieke middelen. De fractie roept het college op hier realistisch naar te kijken in plaats van financiële risico's te nemen met gemeenschapsgeld.

Voorzitter H.A. Bos wijst erop dat dit voorstel een krediet betreft. Het gaat niet over geleidelijnen op locaties elders.

Reactie college

Wethouder Jakobs hoort vooral zorgen en woorden als 'beeldbepalend' met belang voor Emmen-centrum vallen in de commissie. Het college wil de regie houden op de ontwikkelingen in dit belangrijke en beeldbepalende centrumgebied, door de drie stadsvilla's in eigendom te houden, op te waarderen en te voorzien van een passende nieuwe bestemming. Het krediet wordt nu opgehoogd van vijf ton naar 1,2 miljoen.

ChristenUnie maakt hieruit op dat volgens het college men de regie bij verkoop uit handen zou geven. Maar met bepaalde voorwaarden is die regie toch ook te houden?

Wethouder Jakobs antwoordt dat B&W een plan hebben uitgewerkt voor dit beeldbepalende pand waar een aannemer op heeft ingeschreven met een bedrijfsvloeroppervlakte van 130 m2 extra

(totaal 310 m2), waarbij verkoop tot nu toe geen optie is geweest. De totale oppervlakte gaat van 713 naar 876 m2. Er zijn potentiële huurders: hier is al mee gesproken. Na akkoord door de raad worden de verbouwingsplannen aan de geïnteresseerden voorgelegd. Het pand wordt casco afgeleverd met nutsvoorzieningen, maar zonder (keuken)inventaris.

CDA vraagt zich af hoe serieus de belangstelling van die ‘potentiële huurders’ is.

Volgens **wethouder Jakobs** wordt niet zomaar met de eerste de beste horecaondernemer in zee gegaan. Er is serieuze belangstelling en het college kijkt naar ervaring en kredietwaardigheid. 100% zekerheid is er nog niet, omdat de geïnteresseerden (met potentie) de plannen nog niet hebben ingezien. Zij zijn op dit moment vooral geïnteresseerd in deze kansrijke plek.

PVV vraagt naar de kans dat de verbouwing niet in de plannen van de huurder past en de investering weggegooid geld is voor de gemeente. Is het zinvol dat een huurder het met de situatie na verbouwing moet doen? Zo sluiten B&W potentiële huurders uit, terwijl het met de huidige hoge huurprijzen al moeilijk genoeg is om huurders te vinden.

Wethouder Jakobs zegt dat als het verbouwde pand niet past bij een huurder, hij dan afhaakt. De huidige bedrijfsvloeroppervlakte is nu onvoldoende exploitabel, vandaar de uitbreiding. De aannemer heeft een verbouwingsplan neergelegd, waarbij de aanvankelijke reservering (vijf ton) meer dan verdubbeld is omdat het pand beeldbepalend moet zijn. Alleen al de daklijsten en installatiewerk belopen 330.000 euro. De gemeente bepaalt niet hoe het wordt, de villa zelf is beeldbepalend. De exploitant heeft in pandig de volledige vrijheid. Uitgaand van de te verhuren 310 m2 (zo’n 180 euro per m2), beloopt de huur jaarlijks 61.000 à 62.000 euro. Daarin wordt de gebruikelijke indexering meegenomen. De huur loopt ieder jaar 3-4% op, waardoor die in de loop der jaren richting de 80.000 à 90.000 euro per jaar zal gaan. Met de ondernemer wordt wel afgestemd in hoeverre dat nog reëel is met zijn exploitatie. De belangrijkste vraag is of die opbrengsten de kapitaallasten kunnen dekken: het college denkt van wel. Stel dat er geen huurder is te vinden en het pand moet worden verkocht, dan is de reële waarde minstens 1,6 à 1,9 miljoen gezien de huidige marktprijzen.

ChristenUnie vraagt welke gevolgen het heeft als na overleg met de huurder wordt afgeweken van de marktconforme prijs. De fractie wil oneerlijke concurrentie in het stadscentrum voorkomen, zeker in deze economische slechte tijden.

Wethouder Jakobs zegt dat dat een wat-alsvraag is. Hij kan nu niet inschatten hoe de lokale huurprijzen in de toekomst zich ontwikkelen: die hangen af van het economische tij en daarmee met de hoogte van de indexering. Ook B&W willen oneerlijke concurrentie voorkomen.

PVV vraagt of eventuele verkoop is besproken als optie. Dat scheelt de gemeente een hoop risico’s en het niet in eigendom hebben van ouwe meuk is misschien niet eens zo erg.

Wethouder Jakobs wil wegblijven bij deze kwalificatie, die voor rekening van de PVV is. Het pand heeft juist een historisch en beeldbepalend karakter. Op voorhand heeft het college niet overwogen om het pand te verkopen. Ten tijde van de eerste reservering (vijf ton) waren de plannen nog niet uitgewerkt. Daaruit is een aanvullend kostenplaatje gekomen. De plannen passen goed in de omgeving. Er komt 130 m2 bij wat het pand beter exploitabel maakt met een fraaie horecavoorziening. Uiteindelijk zal het pand hierdoor meer waard worden.

ChristenUnie hoort de wethouder heel snel over de 6,5 ton aan krediet heen stappen en dit ‘een reservering’ noemen. Nu komt die exorbitante verhoging van 710.000 euro eroverheen: wil het college zo begroten?

Wethouder Jakobs blijft bij de term ‘reservering’. Uiteraard was het mooier geweest als die in één keer 1,2 miljoen was geweest, dan was deze discussie er niet geweest of op een ander moment.

ChristenUnie hoort wel een antwoord, maar is er eigenlijk niet tevreden mee. De fractie mag toch hopen dat er beter gebudgetteerd wordt bij een kostenstijging van 110%.

Wethouder Jakobs beaamt dat 710.000 euro extra een hoop geld is. De meerkosten zijn gespecificeerd: o.a. daklijsten en installatie (330.000 euro) plus de additionele 130 m2. Gezien de marktontwikkelingen kijkt de wethouder niet meer op van de aanvullende kosten. Over het vervolgscenario (Lindenhof e.a.): zoals uiteengezet in de Omgevingsvisie met haar groeiambities

voor onder andere het Renssenpark, meent het college dat deze verbouwing van een beeldbepalend pand meer aantrekkingskracht voor Emmen-centrum genereert en ook meer ruimte voor en inkomsten uit de horeca op deze plek.

Tweede termijn

Hart voor Emmen duizelen de kostenbedragen om de oren, net als de door B&W verwachte huurinkomsten. Daarmee zitten zij al aan de bovenkant van de huurmarkt voor de horeca. Moet de prijs omlaag om huurders te vinden, dan gaat de onderbouwing van de wethouder niet meer op. Op dit moment zijn er voor de fractie al met al te veel open einden.

PVV constateert na Facet (1,1 miljoen) nu opnieuw een tekort en maakt zich grote zorgen over de wijze van begroten door het college. Het lijkt structureel niet goed te zitten. Is overwogen om het pand te slopen voor een nieuw, passend pand? Want over vijftien jaar verwacht de PVV mooie grote villa's en flatgebouwen in het Renssenpark en dan past het Drommedaar-pand daar niet meer bij.

CDA snapt de eerdere PVV-kwalificatie 'ouwe meuk' niet, want het pand is slechts tien jaar oud en is tussentijds volledig verbouwd.

Wakker Emmen erkent dat het pand er als ouwe meuk kan uitzien, maar er zit wel grote historische waarde in. De fractie is daarom tegen afbraak van het pand: dat is eeuwig zonde, er is al te weinig historische allure in Emmen. De toekomst is onzeker, maar Wakker Emmen wil een mooi park van het Renssenpark maken en geen villa's en flatgebouwen. De kritische vragen van deze avond zijn begrijpelijk, Maar zowel in de informatiebijeenkomst van 27 januari als nu nemen de antwoorden de nodige twijfels weg bij de fractie. Zij is vooral blij dat de buitendorpen zeker niet worden vergeten met tientallen miljoenen voor Emmer-Compascuum, Nieuw-Schoonebeek en Klazienaveen en andere partijen hebben die investeringen ook ondersteund. Al is het extra krediet een fors bedrag, gelet op het rendement en het feit dat de gemeente hiermee de regie houdt op het entreegebied van het park, is dit een prima voorstel.

D66 heeft voldoende duidelijkheid op enkele vragen gekregen, al ging zijn betoog wat breder. Men is blij met de inbreng van Wakker Emmen, dat een andere visie heeft op het Renssenpark dan de PVV.

PvdA hecht belang aan juist de regie op de centrumontwikkelingen, waar De Drommedaar onderdeel van is. De fractie ziet absoluut geen flats of dure villa's voor zich in het Renssenpark: dit moet het huidige karakter behouden en verder tot bloei komen, onder andere dankzij dit plan. Goed dat het pand een mooie verkoopwaarde behoudt mocht er geen huurder te vinden zijn.

VVD hoorde van de wethouder nu al bedragen vallen voor het pand, dus geïnteresseerde huurders zullen zeker minder bieden. Verder lijkt de PvdA te vergeten dat de gemeente al eerder in het pand heeft geïnvesteerd. Dat moet nu weer, dus wie weet maakt de gemeente er straks juist verlies op.

PvdA bevestigt dat een plan als dit altijd risico's in zich heeft, waarvan de wethouder een deel heeft gemitigeerd maar een deel ook overblijft. Bij een investering of (centrum)ontwikkeling hoort ook een stukje vooruitziende blik, inclusief een ingecalculeerd risico. Graag nog iets meer inkleuring in tweede termijn door de wethouder van de duiding van de zekerheid dat er huurders op afkomen, want dit leeft bij alle fracties. De PvdA kan zich vooralsnog vinden in dit raadsvoorstel.

ChristenUnie heeft grote twijfels of het bedrag van 710.000 euro in 40 jaar wel is terug te verdienen. Het is beter de kosten te financieren vanuit de algemene reserve, dan zijn het extra inkomsten op de begroting en is het gat richting het ravijnjaar al een mooi eind gedicht.

GroenLinks is blij te horen dat B&W de regie willen houden over de parkentree; hopelijk geldt dat ook voor het openbaar vervoer. De fractie waardeert historische panden en is dus geen groot voorstander van sloop. Goed dat het college waardering uitspreekt voor De Drommedaar en het pand wil behouden vanwege het aanzien van de oostkant van het centrum. De zorgen rond de risico's zijn niet helemaal weggenomen. De fractie wil iets meer zekerheden horen over een stabiele huurder die in kan stappen. Bij de door de PVV opgesomde tegenvallers bij andere centrumontwikkelingen in Emmen haalt GroenLinks een eerdere uitspraak van de ChristenUnie aan dat die ten goede komen van de hele gemeente.

VVD heeft het pand onlangs bezichtigd en vindt de staat van onderhoud nog redelijk, zeker geen 'ouwe meuk'. Na de brand is een deel herbouwd. Bij de zoektocht naar een huurder is de fractie benieuwd of de wethouder meer kleuring kan geven aan het type ondernemer of segment. Als de gemeente het verbouwde pand niet kan verhuren, acteert zij als vastgoedondernemer die winst uit verkoop maakt en dat gaat de VVD te ver. Wel zou het college met een verkoop onder restricties voor bouwstijl e.d. regie kunnen houden op de uitstraling naar de omgeving.

Reactie college

Wethouder Jakobs wil graag de opnieuw geuite zorgen door de commissie wegnemen. In de financieringsconstructie van de geplande verbouwing zit een annuïtaire hypotheek, die ook bij particuliere woningbouw gebruikelijk is.

ChristenUnie vindt die vergelijking niet opgaan. Als iemand een huis koopt, moet die zelf een baan zoeken voor inkomen om de hypotheek te kunnen betalen. I.c. moet de gemeente de lasten dragen en een huurder zoeken die voor de inkomsten moet zorgen. Dat is toch een ander risicoprofiel?

Wethouder Jakobs erkent dat dat een ander risico is, maar het gaat om de hoogte ervan. Een particulier kan ook zijn baan verliezen of ervoor kiezen zelfstandig ondernemer te worden, wat ook met risico's gepaard gaat. Bij De Drommedaar is dat gebaseerd op de uitbreiding in m², de locatie en de uitstraling en of de vierkante meters in overeenstemming zijn met de gemiddelde huurprijs. Volgens het college is dat zo. Het moet een kwalitatief hoogwaardige horecagelegenheid worden. Dat kan ook een pannenkoekenrestaurant zijn.

Het gaat er het **CDA** niet om welke horeca in het pand komt, maar of het uitkan voor de gemeente en hoe serieus de potentiële huurders zijn.

Wethouder Jakobs verwacht niet de ongerustheid weg te nemen bij het CDA. 100% garantie is nu niet af te geven, daar de kandidaat-exploitanten het plan nog niet hebben ingezien. Wel lopen er gesprekken met diverse horecaondernemers, maar dat heeft tijd nodig.

VVD weet dat de gebruikelijke looptijd van huurcontracten in de markt vijf jaar is. Hopelijk in dit geval wel langer om de gemeentelijke investeringen terug te verdienen.

Wethouder Jakobs antwoordt dat gebruikelijk is vijf jaar met een optie tot verlenging. Met alle ontwikkelingen in het centrum en het Rensenpark verwachten B&W dat de huurder goed zal gaan verdienen en graag de huur zal willen verlengen. De PVV heeft kritiek op de wijze van begroten. De raad heeft ingestemd met de hele Begroting en die bleef binnen de lijntjes. De afgelopen acht jaar en ook daarvoor zag die er altijd keurig uit. In deze serie van majeure investeringen in deze grote gemeente spelen vraagstukken als dit beeldbepalende plan. Maar het is wel onderdeel van de toekomst van Emmen; uiteindelijk bepaalt de raad, maar het college is nog steeds heel positief over de verbouwing van De Drommedaar. Of er nog meer tegenvallers komen? Het college heeft geen glazen bol. De ChristenUnie stelt financiering uit de algemene middelen voor, maar volgens B&W is dit voorstel het beste. De huuropbrengsten zijn voldoende om het krediet te dekken met zelfs nog wat ruimte voor onderhoud. De vijf ton is een reservering omdat er nog geen plan lag. Het klopt dat er meer dan een verdubbeling van het krediet nodig is na planuitwerking en gedegen onderzoek, maar voor het college is dit nog steeds een reservering voor een verbouwing conform de behoeften van een horecaexploitant op deze locatie.

Hart voor Emmen meent dat na deze ‘raming’ met ruim een verdubbeling intern de kengetallen moeten worden aangepast voor toekomstige plannen.

Wethouder Jakobs vindt dit een terechte vraag. Het zo dicht mogelijk op de werkelijke kosten komen, is een (begrotings)taak van B&W. Naast meevallers kunnen er ook tegenvallers komen. Aanvullende kredieten helemaal uitsluiten is niet mogelijk, zo zorgvuldig mogelijk begroten wel.

CDA vraagt zich af wat de wethouder met de term ‘reservering’ bedoelt.

Hart voor Emmen wil weten in hoeverre het eerste krediet nattevingerwerk is geweest.

Wethouder Jakobs wijst erop dat de meeste verbouwingen met tegenvallers gepaard gaan. De eerste reservering bleek gezien het verbouwingsplan van de aannemer niet voldoende te zijn. Eerdere inzage dat het uiteindelijk 1,2 miljoen zou gaan kosten, was indertijd niet mogelijk omdat de plannen nog niet bekend waren. Bovendien vallen verbouwingen altijd tegen.

PVV vraagt zich af of ambtenaren dit hebben uitgerekend of een extern bureau. Dat is in elk geval niet goed gedaan.

Wethouder Jakobs definieert het eerste krediet als reservering, niet nattevingerwerk, waarop nog planuitwerking moest volgen. Met dit plan hebben de ambtenaren hun werk dus uitstekend gedaan.

PVV vindt dat laatste niet voor het financiële gedeelte gelden.

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat.

7. Bespreken A-stukken: n.v.t.

8. Onderwerpen ter bespreking

8A. Beantwoording schriftelijke vragen VVD over wildplakken *(op verzoek van VVD-fractie)*

Eerste termijn

VVD heeft net als D66 in het verleden vaker vragen gesteld over wildplakken. De APV is aangepast om hierop te handhaven. Wildplakken met posters of stickers komt nog steeds veel voor. Daar nog niet het gewenste effect is bereikt, heeft de fractie een aantal vervolgvragen en is zij benieuwd naar de reactie van de raadscommissie op de beantwoording van het college.

50PLUS vindt wildplakken asociaal gedrag: dit moet minder worden. De koppeling wildplakken en gepromote organisaties moet duidelijker worden – die had al duidelijk moeten zijn. Om de aanpak effectiever te maken is meer actie nodig. 50PLUS staat positief tegenover maatregelen als subsidies intrekken of vergunningaanvragen afwijzen.

Voor **GroenLinks** blijft tot zijn frustratie wildplakken een toenemend zorgpunt: niet bepaald een visitekaartje voor Emmen als groene en aantrekkelijke gemeente. De beantwoording van B&W is in die zin tegenstrijdig dat er enerzijds geen gesprekken zijn gevoerd met wildplakkende organisaties en zij anderzijds er wel op worden aangesproken. Dit laatste zou een eerste stap zijn voor hen om hun verantwoordelijkheid te nemen. Doen zij dat niet, dan is te kijken naar vergaande maatregelen als subsidies of vergunningen. Immers, ook in een voetbalstadion wordt de hele club aansprakelijk gesteld voor vandalisme door enkelingen. De juridische haalbaarheid is twijfelachtig, maar hopelijk kunnen B&W toch een modus vinden om het zorgelijke wildplakken echt tegen te gaan.

ChristenUnie vindt de B&W-reactie enigszins bevreemdend en krijgt het gevoel dat er te weinig inspanning is geleverd, ondanks de aanscherping van de APV. De beantwoording op de VVD-vragen lijkt wat mank te gaan en niet duidelijk genoeg. Waarom niet inzetten op een goed gesprek? De praktijk van Bureau Halt! wijst uit dat dat helpt. Zo niet, dan kan de gemeente steviger doorpakken. Andere gemeenten (Groningen, Assen) plaatsen plakzuilen in het centrum om de aandacht bij wildplakkers te verleggen: is dat het onderzoeken waard?

PvdA constateert dat bij wildplakken de dader vaak niet na te gaan is en meestal niet op heterdaad is te betrappen. Ontzettend jammer maar ook niet verbazingwekkend dat het wildplakken niet is afgenomen. De op de posters of stickers genoemde organisaties zullen zeggen dat zij geen opdracht hiervoor hebben gegeven. Hen aanspreken wordt lastig, want alleen heterdaad heeft rechtskracht bij aanspreken en beboeten. De fractie heeft er daarom begrip voor dat er zo weinig wildplakkers betrap of beboet worden.

ChristenUnie erkent dat er geen juridische rechtsgrond is, maar wel een morele. Een gesprek met een organisatie heeft zeker effect, ook zonder heterdaad betrappen.

PvdA vraagt zich af in hoeverre een gesprek helpt als het plakken niet te bewijzen valt. Iemand is onschuldig tot het tegendeel is bewezen in de Nederlandse rechtsstaat. Het voornemen om gesprekken aan te gaan met de organisaties op posters of stickers, lijkt een prima initiatief. Met meer bewustwording kunnen zij ook bij hun achterban aangeven dat wildplakken uit den boze is. Het is en blijft voor de PvdA een complex probleem zonder kant-en-klare oplossing.

VVD beaamt dat een wildplakker op heterdaad moet worden betrap. Maar als de VVD opdracht geeft om in maart 2026 overal verkiezingsposters te plakken, dan heeft zij dus niets te vrezen?

PvdA vraagt hoe te bewijzen is dat de VVD het zelf heeft gedaan. Dat lijkt een ethische kwestie.

VVD pleit daarom voor een gezamenlijke oplossing. Anders blijft de gemeente hiertegenaan lopen.

PvdA is het daarmee eens.

D66 ziet wildplakken als vervuiling van de buitenruimte. Het past niet in deze samenleving en is onrechtvaardig naar bedrijven die met betaalde legale opties reclame maken. Bij de APV-aanpassing zegde de wethouder toe dat er meer mogelijkheden waren om wildplakkers te beboeten. Helaas is het probleem niet minder geworden. Dat de gemeente geen gesprekken heeft gevoerd met de organisaties die op posters of stickers staan, is een gemiste kans. Niet alleen de plakker moet strafbaar zijn, maar ook juist de organisatie erachter: die is verantwoordelijk, maar kan zich nu verschuilen achter een stiekeme loopjongen. Zij zouden los van juridische houdbaarheid best beboet of met sancties als subsidies intrekken e.d. geconfronteerd kunnen worden.

Hart voor Emmen begrijpt deze denktrant, maar het is juridisch flinterdun om de organisaties daarachter te beboeten.

D66 denkt dat dit klopt, maar het is te kort door de bocht alleen de plakker zelf aan te pakken. Een organisatie erachter stevig aanspreken en hun aanhang op te laten roepen met plakken te stoppen omdat zij hun organisatie in diskrediet brengen, lijkt een goede actie.

VVD vindt dat het intrekken van vergunningen of subsidies niets met juridische gronden te maken heeft. Dat kan een gemeente toch altijd doen?

Hart voor Emmen houdt voor dat zo'n organisatie dan altijd kan verklaren dat zij zelf niet heeft geplakt of opdracht daarvoor heeft gegeven. Daar zit wel degelijk een bestuursrechtelijke grondslag achter en die is juridisch houdbaar.

Wakker Emmen oppert de plakker te vragen wie zijn/haar opdrachtgever is geweest.

Hart voor Emmen denkt dat zoiets onderdeel kan zijn van het onderzoek door een boa. Maar het gaat er nu om als een plakker niet op heterdaad wordt betrap. Dan is beboeten onmogelijk.

D66 dankt Wakker Emmen voor diens goede suggestie. D66 hecht waarde aan een stevig gesprek met ondernemers die zich schuldig maken aan wildplakken, met een handreiking om wel fatsoenlijk reclame te maken. Kleine (culturele) instellingen met minder budget zijn te wijzen op reclame via de krant of social media.

Wakker Emmen betreurt dat het wildplakken niet is verminderd. De gemeente moet hier meer en consequenter op handhaven én meer in gesprek gaan met organisaties die wildplakken of opdracht daartoe geven. Ze kunnen worden gewezen op plakborden of plakzuilen, op de reclameverordening en om anders reclame te maken. Blijven ze wildplakken, dan zijn maatregelen als het verlagen of inhouden van subsidies of vergunningen te overwegen: dan komt de boodschap wel over dat dit gedrag niet getolereerd wordt. Jammer dat de dialoog met hen nog niet is aangegaan. Met wat

diepgaander onderzoek is te achterhalen welke organisaties erachter zitten. Er moet geen onderscheid worden gemaakt tussen die organisaties: wildplakken is vervuiling van de openbare ruimte. Is het mogelijk plakzuilen of aanplakborden te plaatsen?

ChristenUnie wijst erop dat subsidies of vergunningen intrekken bestuursrechtelijk zeer disputabel is. Waarom komen Wakker Emmen en andere fracties steeds met deze suggestie?

Wakker Emmen denkt dat nader juridisch onderzoek wel mogelijk is. Want dit soort maatregelen stelt de gemeente in staat een steviger signaal af te geven naar de overtreder.

VVD vindt dat wildplakken consequenties heeft. Zelfs instanties die banden hebben met de gemeente, hebben aan wildplakken gedaan. Het kan toch niet waar zijn dat zij ermee weggelopen? De VVD heeft gevolgen voor subsidies of vergunningen ook bewust geopperd om uit te vragen welke maatregelen de raadscommissie dan wél effectief acht.

ChristenUnie vindt dat lijken op een gemeente die iemand een rijbewijs verstrekt onder de voorwaarde dat diegene nooit een verkeersovertreding begaat. Bestuursrechtelijk is dat onmogelijk.

Wakker Emmen wil daarom dat de gemeente eerst in een gesprek gaat met die organisaties om tot een oplossing te komen.

CDA maakt zich zorgen over het ongepaste wildplakken in de gemeente. Jammer dat ondanks opname in de APV en de reclameverordening dit niet is afgenomen. De gemeente moet wildplakkers die op heterdaad worden betrapt plus de op posters of stickers vermelde organisaties na registratie aanspreken, los van de boete. Zij zijn niet stafbaar, maar moeten verspreiders van posters wel informeren over het wildplakverbod. De fractie wil nadenken over plakzuilen op bepaalde locaties, een legale en georganiseerde plek om een (reclame)boodschap te verspreiden, maar dan wel met goede voorwaarden voor het plakken en verspreiden.

Voor de **SP** lijken de twee boetes na APV-aanpassing mogelijk te wijzen op onvoldoende effectieve handhaving. Is dit onvoldoende prioritering of is de boa-capaciteit niet gericht genoeg ingezet? Naast repressie kan bewustwording onder organisaties best effectiever. Dat de gemeente geen gesprekken heeft gevoerd met betrokken organisaties, is een gemiste kans: het kan naast handhaving goed bijdragen aan het verminderen van wildplakken, door ze aan te spreken en te wijzen op legale alternatieven. Als de gemeente wildplakken als probleem ziet, maar geen actie onderneemt, is dat tegenstrijdig. Dit ondermijnt de APV-aanpassing. Subsidies intrekken is een heel zwaar middel, waarvan niet zeker is of het wel mogelijk is – voor vergunningen lijkt het niet haalbaar. Het moet hoe dan ook zorgvuldig worden overwogen. De gemeente kan organisaties die herhaaldelijk overtredingen begaan, tijdelijk uitsluiten van subsidies. Maar pas alleen als er eerst een gesprek inclusief waarschuwing is geweest. Er zijn best wel maatregelen mogelijk om wildplakken tegen te gaan: actievare handhaving, meer toezicht en consequent beboeten, alternatieve reclamevormen, samenwerkingen met organisaties, in gesprek gaan met overtredders en alternatieven bieden, publiekscampagnes om bewustwording te creëren over de gevolgen van wildplakken en snelle verwijdering met regelmatige schoonmaak om herhaling te ontmoedigen. Al was de APV-aanpassing een goede eerste stap, het wildplakken neemt niet af. De gemeente moet dus strenger optreden en tegelijk samenwerken met organisaties. Een heksenjacht tegen wildplakken is aan de andere kant ook weer niet nodig.

PVV ziet wildplakken als hardnekkig probleem en is teleurgesteld over de weinige acties en boetes van de gemeente. Bij de laatste verkiezingen waren in de gemeente overal PVV-posters te zien. Daar had de fractie niets mee te maken: zij weet nog steeds niet wie de dader(s) is/zijn. Wel kunnen (tijdelijke) plakzuilen in dorpen en wijken helpen als vaste plekken zonder de openbare ruimte te vervuilen. Ook zou het goed zijn als gemeenten dezelfde regels hanteren, want er zijn er die wildplakken wel toestaan. Extra controles in verkiezingstijd kunnen helpen, maar uiteindelijk gaat het om normen en waarden en die zijn niet zomaar te veranderen.

Hart voor Emmen ziet wildplakken voorkomen in campagnes, protesten, kunst en ongeorganiseerde chaos. Soms kan het charme hebben met een pakkende poster die iets in gang zet. Het is vooral een bron van ergernis op winkelruiten en bushaltes, met leuzen die soms het daglicht niet kunnen verdragen. Soms gebeurt het door subsidierelaties met de gemeente. Handhaving is lastig, de pakkans is klein en overtreders vaak creatief. Daar de drang om te plakken en kalken nu eenmaal een blijvende factor is, moet er naast verbieden en straffen ook een uitweg zijn door het speelveld af te bakenen. De fractie pleit voor iets wat in andere gemeenten goed werkt: plakzuilen. Daar kunnen organisatoren, kunstenaars, actievoerders etc. zich legaal uiten, met besparing van schoonmaakkosten voor de gemeente. Reguleren is beter dan laten verdwijnen in de illegaliteit. Daarnaast wel strenger optreden tegen wildplakken op ongewenste plekken, omdat er een alternatief is. Hart voor Emmen roept op tot pragmatisme: het zorgt voor een schonere gemeente met minder overlast en organisaties die hun eigen verantwoordelijkheid nemen.

Reactie college

Wethouder J. Bos heeft in alle betogen een reactie gemist op een essentieel punt in de collegebrief: B&W kunnen wildplakken niet intensiever handhaven vanwege de beperkte capaciteit. Het is zeer arbeidsintensief en de pakkans is gering. Uiteraard wordt er bij heterdaad wel opgetreden. Dat gebeurde de afgelopen tijd maar twee keer, omdat het meestal in het geniep gebeurt.

ChristenUnie stelt vast dat de raadscommissie dit probleem juist onderkent en daarom de beperkte boa-capaciteit niet heeft genoemd. Vandaar de vele, minder arbeidsintensieve tips en alternatieven die zijn aangedragen.

Wethouder J. Bos is blij met deze reactie, want dat wilde hij ook benoemen. Subsidies of vergunningen intrekken is juridisch zo twijfelachtig als sanctie, dat de gemeente het niet eens zou moeten proberen. Het college zit veel meer op de lijn van een stevig gesprek met moreel appèl of een waarschuwingsbrief. Kanttekening is wel dat er verschillende soorten plakkers zijn: organisaties in de gemeente maar ook die van elders komen: die zijn moeilijker aan te spreken. Voorts kunnen plakzuilen of –borden ook een goede optie zijn. B&W zijn bereid de ervaring van andere gemeenten te onderzoeken. Zo is met beperkte handhavingscapaciteit toch een slag te maken.

VVD dankt de commissie en de wethouder voor hun inbreng. De fractie heeft veel goede suggesties gehoord. Soms gebeurt wildplakken ook overdag. Het thema handhaving komt bij punt 8B terug.

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

8B. Beantwoording schriftelijke vragen VVD over boa's (op verzoek van de VVD-fractie)

Eerste termijn

VVD heeft, niet als enige, de beperkte boa-capaciteit al vaker aangekaart. Maar zij is eerst benieuwd hoeveel fte's er zijn en voor welke werkvelden. Het meelopen door de VVD met de boa's gaf daarnaast voldoende praktische inzichten, waardoor zij er anders naar is gaan kijken – zie de schriftelijke vragen. De VVD is zeer benieuwd naar de mening van de andere fracties.

Hart voor Emmen wil niet veralgemeniseren, maar heeft zelf weleens waargenomen dat twee boa's bij een auto stonden te wachten op het verlopen van de parkeertijd. Daarna werd de boete keurig volgens de regels uitgeschreven, maar dit voelde niet goed. Handhaven moet bijdragen aan een veilige en leefbare gemeente, dit voelde als een uit de hand gelopen formaliteit. De fractie deelt de zorgen van de VVD over de veiligheid van boa's. Dat is naast fysieke bescherming ook de manier van optreden: benaderbaar, communicatief sterk en de-escalerend waar nodig. Een wapenstok is geen neutraal instrument: het geeft een andere dynamiek, perceptie en optreden en maakt een boa sec niet veiliger. De vraag is: wat doet dat middel voor de boa-werkwijze? Veiligheid zit voor Hart voor Emmen veel meer in goed personeelsbeleid, training en voldoende

capaciteit. Men wil geen afwachterende boetemachine's maar ook geen overbewapende handhavers. De gemeente moet investeren in de juiste aanpak, preventie, aanwezigheid en menselijk contact.

VVD sprak de burgemeester van Zoetermeer, waar een pilot met de wapenstok liep. Als de boa met de hand naar de wapenstok gaat, kan dat al voldoende afschrikken. Het gaat niet om het uitdelen van een tik, maar om de veiligheid van boa's. Zij geven dat zelf ook aan. Eind 2024 zijn enkele boa's in Emmen mishandeld. Het hanteren van een wapenstok is goed te trainen en is niet agressief.

Hart voor Emmen is principieel niet tegen de wapenstok en hier is goed in te trainen, maar men wil hier wel heel zorgvuldig mee omgaan. De veiligheidsgevoelens van een boa zijn begrijpelijk in het stationsgebied, richting Ter Apel of in het uitgaanscircuit: een wapenstok voelt prettiger als boa's bij een incident op de politie moeten wachten. Maar het is geen neutraal middel.

PVV begrijpt de zorgen van de VVD over de veiligheid en inzet van boa's. In sommige gemeenten lopen proeven met een wapenstok of pepperspray om hun veiligheid te vergroten in risicovolle situaties. Daarvoor moeten ze een speciale training volgen; misschien is dat voor Emmen ook te overwegen. De PVV is ook voor de uitbreiding van het aantal boa's. Meer handhavers maken het niet alleen efficiënter, het vergroot ook het veiligheidsgevoel onder inwoners. Asielzoekers die in deze gemeente voor veel overlast zorgen, zijn vaak niet onder de indruk van ongewapende boa's. Volgens de Wetenschappelijke Adviesraad Politie mag de wapenstok niet noodzakelijk zijn voor boa's. De PVV wil hier wel serieus naar kijken, naast versterking van de capaciteit.

GroenLinks vraagt of ook Nederlanders wél heel erg onder de indruk zijn van boa's, altijd heel gezagstrouw zijn en meteen de instructies van boa's opvolgen.

PVV heeft in Spanje *policía local* aan het werk gezien met wapenstok en pepperspray. Op de stranden lopen Senegalezen rond die nephorloges verkopen en die op zich weinig overlast veroorzaken. Doen ze dat wel, dan krijgen ze een tik met de wapenstok. Doen ze het nog eens, dan volgen nog meer tikken. Bij de derde keer worden ze afgezet ergens in de bergen en wordt hun de telefoon afgepakt. De PVV zegt niet meteen dat het ook zo streng moet in Nederland, maar vindt de aanpak hier wel te soft.

GroenLinks heeft op Mallorca Nederlandse jongeren zien huishouden en politie zien uitschelden. Dus het zijn niet alleen asielzoekers of Senegalezen die zich zo gedragen.

PVV vindt dat die Nederlandse jongeren dan ook een tik met de wapenstok verdienen.

ChristenUnie is blij dat de PVV niet het strenge Spaanse regime in Nederland wil introduceren. Het lijkt namelijk wenselijk om dit soort opruiing zo ver mogelijk uit deze raadszaal te weren.

SP ziet het tekort aan handhavers met te hoge werkdruk en gebrek aan ondersteuning als probleem, niet hun uitrusting. Steeds vaker worden ze ingezet op zwaardere taken, die eigenlijk bij de politie horen waar ook capaciteitsgebrek is. In plaats van meer bewapening moet de gemeente meer investeren in meer en beter opgeleide boa's, betere samenwerking, eerlijke arbeidsvoorwaarden en zorgen dat de politie haar kerntaken beter kan uitvoeren. De werkomstandigheden van boa's moeten periodiek geëvalueerd worden. De overheid, met een leidende rol voor de VVD, heeft jarenlang de openbare veiligheid uitgekleeft, waardoor boa's die gaten moeten opvullen. Handhaving draait om sociale controle, preventie en de-escalatie, niet om meer geweld. Komen boa's te veel in gevaarlijke situaties terecht, dan is de vraag gerechtvaardigd waarom zij taken krijgen die eigenlijk bij de politie horen. De boa-capaciteit is te beperkt met te weinig vaste en dus onzekere contracten, mede veroorzaakt door jarenlang neoliberal bezuinigingsbeleid. Meer capaciteit betekent meer zekerheid en betere werkomstandigheden voor boa's. De SP is tegen marktwerking in de veiligheid, maar voor structureel investeren in (de eerlijke beloning van) boa-personeel dat de omgeving veiliger maakt. De SP ziet liever een socialistische aanpak: echte oplossingen in plaats van lapmiddelen die de werkelijke problemen verhullen.

VVD zal niet ingaan op landelijk beleid, anders had de SP in Den Haag meer stemmen gehad. De gemeente heeft de politiecapaciteit niet in de hand, die van boa's wel. Gezien de structurele tekorten moet de SP ook bereid zijn daarin te investeren. Dat is nodig door capaciteitsgebrek bij de politie.

De SP stapt te makkelijk over de veiligheid van boa's heen. Regelmatig worden ze naar situaties uitgezonden waarvan vooraf niet bekend is of het veilig is – de politie heeft die informatie wel. Aan hun capaciteitstekort werkt trouwens de VVD-minister van Justitie en Veiligheid hard.

SP bevestigde al dat boa's niet op politietaken moeten worden ingezet. De gemeente moet daarom voor voldoende boa's zorgen. De landelijke partijen moeten voor voldoende politie zorgen.

Wakker Emmen weet dat boa's soms op meldingen worden afgestuurd waarvan zij, in tegenstelling tot de politie, de veiligheid niet kunnen inschatten en waar eigenlijk de politie heen had moeten. Hoe is dat te voorkomen? Boa's zijn aangesloten op hetzelfde C2000-systeem als de politie.

SP hoort de VVD en Wakker Emmen hetzelfde probleem aandragen, maar heeft geen oplossing.

PVV is niet duidelijk of de SP voor of tegen het bewapenen van boa's met een wapenstok is.

SP is daar alleen voor als het passend is en de boa's daar goed in worden opgeleid.

CDA zag in de collegebrief dat boa's worden ingezet op de wat zwaardere taken ('politie-light'). De uitrusting moet hierop worden afgestemd, maar eerst wil de fractie de wenselijkheid van de verschuiving in taken ter discussie stellen. Het is begrijpelijk dat meer taken naar boa's worden verschoven, maar is dat wel goed? Zo kan er ook voor meer politiecapaciteit worden gekozen.

VVD wijst erop dat boa's al zwaardere taken hebben. Zij lopen al langer tegen deze problematiek aan en dus moeten ze op de juiste manier worden uitgerust, in plaats van de landelijke discussie af te wachten.

CDA is het daarmee eens, maar denkt dat de gemeenten die zwaardere taken ook kunnen terugschuiven, los van het vraagstuk uitrusting. De fractie wil eerst naar opleiding van boa's kijken en daarna pas naar hun uitrusting.

Wakker Emmen ziet dat boa's steeds meer te maken krijgen met agressie en geweld. Zij krijgen steeds vaker politietaken, een zorgelijke ontwikkeling die al enige tijd speelt. De wapenstok heeft een preventief effect: uit onderzoek blijkt dat de kans op escalatie juist kleiner wordt. Als inwoners de wapenstok zien, zullen zij zich bedenken alvorens een fysieke confrontatie aan te gaan en boa's kunnen zich hiermee verdedigen – ook in afwachting van politie. Het hanteren van een wapenstok vereist meer dan een korte training. Bovendien zijn de wettelijke eisen voor bewapening bij boa's net zo streng als bij de politie. Al zijn jaarlijkse boa-examens gelijk, de trainingen zijn dat niet: verschillende organisaties bieden die aan. Daarnaast wil Wakker Emmen mentale toetsen verplicht stellen voor boa's, want geweld hanteren is niet zomaar iets. Veel veiligheidsonderzoek richt zich op ervaringen van handhavers, niet op wat inwoners afschrikwekkend vinden. Naast de wapenstok is ook te bewapenen met een taser of pepperspray, met minder schadelijke gevolgen voor een dader. Dat boa's zwaarder uitgerust moeten worden, heeft deels te maken met de lastig te beïnvloeden verharding in de samenleving, maar ook met te weinig politie. Dit is een politieke keuze, maar wel een met gevolgen: boa's als 'pseudo-agenten'. Als deze takenverschuiving geaccepteerd wordt, heeft de wapenstok een toegevoegde waarde. Dit vraagt om strenge capaciteits- en opleidingseisen en het goed registreren van geweldsgebruik door boa's. Hoe kijken zij in Emmen daar zelf tegenaan? In hoeveel geweldsincidenten waren zij betrokken? De boa's met de juiste uitrusting op pad sturen getuigt van goed werkgeverschap en goed bestuur. Dit hangt samen met hun takkenpakket. Bij zwaardere taken hoort ook een zwaardere uitrusting.

D66 vindt dat boa's heel belangrijk werk doen: ze zorgen voor veiligheid en toezicht en zijn de ogen en oren op straat. Maar de zwaardere taken horen echt bij de politie. Een wapenstok creëert schijnveiligheid; blijkens enkele pilots voelen boa's zich daarmee niet veiliger. Het is ook niet hun taak om geweldsmiddelen te gebruiken.

Wakker Emmen vraagt op welke wapenstokpilots D66 doelt.

D66 refereerde aan de pilot van het WODC (Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum) uit 2021.

Wakker Emmen kent dat onderzoek. Daarin komt ook naar voren dat het merendeel van de boa's de wapenstok als meerwaarde voor hun arsenaal ziet. Hoe komt D66 tot zijn conclusie?

D66 las dit terug in een citaat in de conclusies, maar is bereid daar nog eens in te duiken. Het is altijd goed naar de boa's zelf te luisteren, maar dat doet niets af aan het D66-standpunt over bewapening van boa's. Klopt het dat hun capaciteit in Emmen inderdaad te weinig is? Moet de gemeente de boa-capaciteit of juist de veiligheid vergroten? Bij het laatste zit de oplossing niet in bewapening, maar in de oorzaken. Waar zitten hotspots van incidenten zoals het stationsgebied? De aanpak moet niet alleen uit camera's en verlichting bestaan, maar ook uit het verspreiden van de overlastgevers. Dit zijn niet alleen veiligelanders, maar ook dak- en thuislozen en drugsdealers en dat in één gebied.

VVD houdt voor dat onveilige situaties zich niet alleen bij zwaardere taken voordoen, maar ook bij reguliere controles. Hoe moet een boa zichzelf beveiligen als die twintig minuten moet wachten op de politie? Boa's zijn over het algemeen jongere mensen en de vraag is of ze zijn opgewassen tegen een twee keer zo grote, agressieve vijftiger.

D66 beseft dat er ook regulier heel dreigende situaties kunnen zijn voor boa's. Zij hebben echter geen geweldstaak, maar moeten dan overleggen met de politie. Boa's moeten dus de-escalerend kunnen werken en inschatten wanneer het te onveilig is. Al is lang wachten op de politie lastig, het bewapenen van een boa is geen oplossing. Veel dreigende situaties zijn ook te voorkomen door boa's gericht in te zetten op bepaalde gebieden en taken.

Het raadslid van **Hart voor Emmen** heeft als conducteur ooit een strenge boa-opleiding gevolgd zonder geweldsbevoegdheid. In die functie werd hij uitgescholden, bespuugd, gescholden en geslagen, maar heeft dat uiteindelijk altijd kunnen oplossen met praten en niet met een wapen. Boa's komen nu eenmaal in onveilige situaties terecht, maar een wapenstok is niet een geëigend middel. Pepperspray is dan minder ingrijpend om af te schrikken.

D66 beseft wel dat een boa zich veiliger kan voelen met een wapenstok, maar die kan verkeerd gebruikt worden. Het is bekend dat er zich in het OV veel onveilige situaties voordoen. Daarom zou het kabinet op onveilige trajecten meer politie moeten inzetten.

VVD betoogt dat een goede opleiding verkeerd gebruik van de wapenstok kan voorkomen.

Los van de opleiding blijft **D66** erbij dat bewapening past bij een boa en dat geldt ook voor zwaardere taken die eigenlijk bij de politie horen.

PvdA wil allereerst de boa's bedanken voor hun belangrijke werk. De vragen van de VVD leidden tot aanvullende vragen bij de fractie. Wat zijn de voor- en nadelen en ervaringen van het uitrusten met een wapenstok? Wat zijn de kosten? Leidde dit tot minder incidenten of meer veiligheid voor de boa's en inwoners? De discussie tot nu toe leidt tot nog meer vragen. De fractie wil daarom meer achtergrondinformatie voor meer onderbouwde antwoorden over onder meer uitrusting en capaciteit en pleit voor een raadsinformatiebijeenkomst met politie, boa's en andere deskundigen.

ChristenUnie deelt de zorgen rond dit thema. Ondanks de interessante discussie en de genoemde onderzoeken is er voor de fractie niet genoeg informatie om gerichte uitspraken te doen. Liever dan proberen met gevaarlijke wapens wil de ChristenUnie een (vooraf uitgewerkte) discussie over gedegen taakverdeling tussen boa's en politie en werktijden. Er worden negen boa's extern ingehuurd, bijna een derde van de totale capaciteit. Door die negen in dienst te nemen, is een kostenbesparing te realiseren.

VVD zegt dat daarnaast de twaalf wijkboa's maar één dag per week aan wijkwerk toekomen, de overige dagen worden zij onder andere in het stationsgebied en Nieuw-Weerdinge ingezet. Ook was een van de vragen van de VVD hoe de andere fracties denken over het in dienst nemen van de tijdelijk ingehuurde boa's.

ChristenUnie wil meegeven dat ook die capaciteitsbehoefte nader uitgewerkt moet worden naar vaste contracten of externe inhuur en de wijze van inzet. Wellicht kan de burgemeester daarop ingaan.

GroenLinks ziet boa's als waardevolle aanvulling op de openbare orde. De burgemeester heeft in het verleden op VVD-vragen over de wapenstok vaker benadrukt dat het geweldsmonopolie bij de politie ligt. GroenLinks onderschrijft dat, net als de Wetenschappelijke Adviesraad Politie in haar advies van oktober 2024 aan de landelijke korpschef. Zij dringt aan op onderscheid tussen gewelds- (wapenstok) en beschermingsmiddelen.

Wakker Emmen weet dat de wapenstok wettelijk een verdedingsmiddel is. Een wapenstok is om af te schrikken, te dreigen en te verdedigen, juist niet om hem zonder meer echt te gebruiken.

GroenLinks vindt de wapenstok in de eerste plaats een geweldsmiddel. De fractie deelt absoluut niet de preventieve werking: een wapenstok kan juist escalerend werken op mensen die al agressief zijn. Men kijkt daarom naar liever naar de inzet van beschermingsmiddelen.

VVD hoort van boa's, los van de wensen van de burgemeester of de politie, dat zij juist een wapenstok willen.

GroenLinks heeft dat geluid ook bij de vakbonden wel gehoord, maar ook dat andere boa's en organisaties het genoemde wetenschappelijke advies ondersteunen. Als de Adviesraad, na gedegen onderzoek naar het geweldsmonopolie, aanraden meer richting beschermingsmiddelen te gaan, moet de gemeente dat zeer serieus in overweging nemen.

VVD beluistert dat GroenLinks de boa's in de kou laat staan en alleen naar een adviesraad luistert.

Volgens **GroenLinks** wordt de mening over de wapenstok niet breed door de boa's gedeeld die men heeft gesproken, ook niet door zij die in het stationsgebied werken. Wel ligt er een hiaat in hun capaciteit afgezet tegen hun takenpakket. Zijn er lokaal mogelijkheden tot uitbreiding, vooral in vaste krachten?

50PLUS wil de discussie breder trekken, zoals de SP en Wakker Emmen deden. De veranderende maatschappij noopt tot steeds zwaardere veiligheidsmaatregelen en daardoor verschuiven steeds meer zwaardere taken van de politie naar de boa's. Dit wringt met hun capaciteit en vaardigheden, waarbij inmiddels de grens van aanvaardbare risico's wordt bereikt. In deze hectische tijd is op korte termijn meer boa's in dienst nemen de beste oplossing in het belang van gebiedsgericht werken. De rekening daarvan voor het stationsgebied en Nieuw-Weerdinge moet naar het Rijk gaan. Er lopen diverse gesprekken met het ministerie over de overlastzone Emmen-Ter Apel, maar voorlopig staan de gemeenten Emmen en Westerwolde met lege handen.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout wil, los van de nodige incidenten, benadrukken dat Emmen nog steeds een van de veiligste grote gemeenten is. Het politiebestedel staat onder druk, ook qua capaciteit. Dit heeft deels met geld te maken, maar ook met de druk op de publieke dienstverlening zoals GGZ-zorg. Het capaciteitsgebrek bij de politie zorgt voor meer druk op boa's. Het geweldsmonopolie van de politie is wettelijk vastgelegd. De kwalificatie 'pseudopolitie' voor buitenlandse boa's klopt niet voor Nederland: zij voeren heel andere taken uit dan de politie. De toename in dreigende situaties noopt tot onderzoek naar de uitrusting c.q. bewapening. Zo zijn de handboeien vorig jaar ingevoerd en is de boa-training verbeterd. Een burgemeester of gemeenteraad gaat niet over de wapenstok. Het OM toetst of een situatie dermate bedreigend is dat een wapenstok wordt toegevoegd aan het boa-arsenaal. Dat gebeurt in de praktijk zeer zeldzaam en dan alleen voor een heel specifieke bedreigende, tijdelijke situatie. In Emmen kan dat het stationsgebied of Nieuw-Weerdinge zijn. Bovendien zit er een wezenlijk verschil tussen de wapenstok bij de politie en die bij de boa's.

Wakker Emmen betoogt dat zelfs al wil de lokale driehoek de wapenstok invoeren, de minister dat kan tegenhouden. Maar een van de leidende argumenten bij gemeenten die de wapenstok wel hebben ingevoerd, is het aantal geweldsincidenten. Hoe vaak komen boa's in Emmen daarin terecht?

Burgemeester Van Oosterhout wilde inderdaad naar die motivering toe. Het aantal incidenten in het stationsgebied lijkt niet groot genoeg om een wapenstok te rechtvaardigen, maar de periferie van Ter Apel-Nieuw Weerdinge wel. Er gebeuren nare incidenten met boa's, maar de burgemeester betwijfelt of dat aantal groot genoeg is voor de wapenstok en die had ook niet geholpen. Bovendien betreft het vooral pilots. Het OM gaat namelijk buitengewoon terughoudend om met bewapening van boa's, daar het geweldsmonopolie bij de politie ligt. Bovendien, bij grote bedreigende situaties zoals de carmeeting op De Oude Meerdijk is de politie opgeroepen en niet boa's, hoewel die sneller ter plekke kunnen zijn. Dit omdat boa's niet zijn opgeleid voor dat soort grootschalige incidenten.

Wakker Emmen zegt dat de wapenstok al in Leeuwarden is ingevoerd en eerder in Ede en Rijssen-Holten. Meer gemeenten doen daar een aanvraag voor en de minister heeft toegezegd daar soepeler mee om te gaan. Waarom staat het OM in die gemeenten wel een wapenstok toe en niet in Emmen?

Burgemeester Van Oosterhout benadrukt dat i.c. het OM Noord-Nederland erover gaat. Het veiligheidsbeleid van Emmen is niet met andere gemeenten te vergelijken. Het OM is heel terughoudend bij de wapenstok en is de Emmense raad hier heel verdeeld over. Bovendien lijkt het aantal zware incidenten niet groot genoeg. Over de capaciteit: elke boa helpt, ook tijdelijk. Maar het leidt wel tot een ingewikkelde financiële discussie binnen het college. Bovendien lijkt het huidige aantal boa's afdoende. Een opschalingsvoorstel bij de Kadernota is dus niet te verwachten. De suggestie van de PvdA van een informatiebijeenkomst met boa's, politie en OM erbij is een goede: dat kanaliseert de discussie beter. Het is niet zoals de VVD beweert dat alle boa's een wapenstok willen: die zijn net zo verdeeld als de raadscommissie. De burgemeester ziet een spanningsveld tussen het beschermen van jonge mensen en de aarzeling bij de wapenstok. Over een taser wordt heel makkelijk gesproken, maar het is een hardhandig instrument en vereist zelfs bij de politie speciale training. Er zit een fundamenteel verschil tussen politie en (veel jongere) boa's qua wet- en regelgeving, maar ook qua opleiding, leeftijd, kennis, ervaring en competenties.

Wakker Emmen heeft niet beweerd dat de taser beter is dan een wapenstok, maar dat het een geweldsmiddel is. Als op de informatieavond blijkt dat de jongere boa's geïnteresseerd zijn in een wapenstok, met medewerking van het OM, denkt de burgemeester daar dan anders over?

Burgemeester Van Oosterhout wil niet ingaan op wensen van (een paar) boa's. Dat doet hij ook niet met een ambtenaar die een dienstauto wil. Hij ziet meer in het gesprek met boa's over dreigende situaties. Dat leidde onder meer tot de invoering van handboeien. Als er al wapenstokken worden ingevoerd, dan is dat per definitie in een klein gebied met extra hoog dreigingsniveau. Maar de verwachting is dat het OM Noord-Nederland hier op korte termijn niet positief over gaat adviseren.

Wakker Emmen snapt ook wel dat dit niet aan de boa's wordt gevraagd. Maar de burgemeester bevestigt zelf dat boa's in nare geweldssituaties terechtkomen. Dan is het toch logisch dat hij zijn eigen werknemers vraagt wat zij een geschikte oplossing vinden in dezen? Dat kan ook over andere middelen gaan dan de wapenstok.

Burgemeester Van Oosterhout is juist permanent in gesprek met boa's, ook over hun uitrusting. Maar de besluitvorming loopt via de gemeenteraad en de driehoek, niet via de boa's zelf.

Wakker Emmen kan meegaan in de nuancering door de burgemeester, maar niet in het wat flauwe voorbeeld van een ambtenaar die een dienstauto wil.

VVD denkt dat deze goede discussie nog wel een vervolg krijgt. De fractie dankt de commissie en de burgemeester en raadt aan, eens mee te lopen met boa's om meer informatie uit de praktijk op te doen.

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken. De burgemeester heeft een raadsinformatiebijeenkomst over de capaciteit en uitrusting van boa's toegezegd.

9. Vaststellen verslag vorige vergadering

9A. Vaststellen notulen raadscommissie BM&E van 16 januari 2025

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat de notulen van 16 januari 2025 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

Er zijn geen agenderingsverzoeken.

11. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

12. Sluiting

Voorzitter H.A. Bos sluit de vergadering om 22.28 uur onder dankzegging.